

[Dorte Bennedsen]

at have en lov, som kan blive stående, og så justere det konkrete beløb efter kriterierne i loven.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 218:

Forslag til lov om ændring af lov om jordfordeling mellem landejendomme.

Af landbrugsministeren (Tørnæs).
(FremSAT 26/4 90).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Henning Nielsen (S):

Da mit partis ordfører, hr. Bjørn Westh, ikke har kunnet være til stede, skal jeg på hans vegne gøre nogle bemærkninger til lovforslaget.

Da regeringen fremlagde sin afbureaukratiseringsplan, troede mange vel, at det nu ville være slut med jordfordeling. Den mødte i hvert fald en del uro; jordfordeling er jo værdifuld både for den enkelte landmand og for samfundet. En god arrondering sparer landmanden for både tid og energi, og samfundet undgår landbrugstrafik og har derved opnået en energibesparelse, og det er vel også vigtigt.

Efter forhandlinger er det lykkedes os at finde frem til det lovforslag, som vi har til behandling, og som også fremover vil sikre et fornuftigt jordfordelingsarbejde. Der indføres en slags brugerbetaling – det må vi indrømme – idet der nu bliver en afgift på køb og salg, således at jordfordelingssagen tjener ca. 5 pct., når købesummen under ét fradrages salgssummen.

Socialdemokratiet finder, at det er vigtigt at understrege, at den arrondering, der skal komme ud af jordfordelingsarbejdet, egentlig burde være bedre end det, der kræves i landbrugsloven. Ifølge landbrugsloven kan arealer helt op til en afstand på 3 km tillægges en landbrugs-ejendom. Vi finder, at reglerne for jordfordeling må være som i den gamle landbrugslov, altså højst 1 km.

Når samfundet investerer i en bedre jordfordeling, skal det også være et landbrugsmæssigt godt resultat, der kommer ud af anstrengelserne. Vi er tilfredse med, at mange andre nu får mulighed for at rejse jordfordelingssager, også når der er tale om arealer, der ikke skal bruges landbrugsmæssigt, men f.eks. til naturgenopretning. Vi finder det også rigtigt, hvis landbrugsministeren f.eks. ved salg af frijorder bruger instrumentet.

Vi vil altså som sagt arbejde positivt i udvalget for forslaget, som også er et led i den landbrugsaftale, Socialdemokratiet har med regeringen.

Collet (KF):

Dette lovforslag er et led i et forlig med Socialdemokratiet. Det passer på udmærket vis ind i regeringens afbureaukratiseringsplan, og Det Konservative Folkeparti kan støtte forslaget.

Inger Harms (SF):

Da vores ordfører, hr. Gade, ikke kan være til stede, skal jeg på SF's vegne sige, at vi er tilfredse med, at denne lov nu får et bredere formål, end det tidligere har været tilfældet. Vi pegede på det, da debatten om marginaljorder startede, og er nu tilfredse med, at loven vil kunne anvendes i forbindelse med køb og salg af arealer til naturgenopretningsprojekter, naturpleje, skovtilpasning og rekreative områder, ligesom det er naturligt også at inddrage den, når der skal skaffes erstatningsjord ved større anlægsprojekter som veje m.m.

I den forbindelse, hvor det typisk vil være en anden offentlig myndighed, der ønsker anden jordfordeling, er det rimeligt, at det bliver den, der skal betale omkostningerne ved jordfordelingen.

Når det drejer sig om jordfordeling blandt private, er SF meget bekymret over de langsigtede virkninger af det landbrugsforlig, som regeringen indgik med Fremskridtspartiet. Hele

[Inger Harms]

tanken om en god arrondering fik et grundskud med disse bestemmelser, især retten til at købe jord langt fra egen ejendom.

Vi vil meget gerne medvirke til at fjerne disse bestemmelser fra landbrugsloven, men må samtidig konstatere, at hvis ikke det er muligt, er der ikke samme behov som tidligere for den tidligere lov, det, der i lovforslaget kaldes »et lavere aktivitetsniveau«.

Vi vil se nærmere på det i udvalget.

Sønderby (V):

Nu skal vi ikke drøfte landbrugslov ved behandlingen af dette lovforslag, men vi er tilfredse med, at landbrugsministeren har fundet et columbusæg til løsning af jordfordelingsproblemerne. Vi er enige med Socialdemokratiet i, at vi har haft en god jordarrondering, og med det her lovforslag bliver der muligheder for, at vi fortsat har det.

Vi er ligesom de andre ordførere tilfredse med, at andre nu også kan rejse en sag. Vi har med andre lovforslag lagt en del opgaver ud til amterne, og hvis de af miljømæssige hensyn eller på grund af anden aktivitet vil have lavet en jordfordeling, så kan de altså gøre det, mod at de selv betaler.

Som andre ordførere har sagt det, er dette lovforslag en del af landbrugsforliget, og vi håber, at det hurtigt kan gå igennem udvalget. Vi synes, at de punkter, der er fremhævet i lovforslaget, vil tilgodese den jordfordeling, der vil være behov for i fremtiden.

Ernst B. Schmidt (FP):

De fem lovforslag, der er til behandling her, er jo en følge af en aftale mellem regeringen og Socialdemokratiet, for at man kunne få lavet en braklægningsordning. En sådan ordning har Fremskridtspartiet altid været imod. Det er dog ikke ensbetydende med, at vi stemmer imod alt, hvad der kan komme ud af en sådan aftale, hvad man vil komme til at se, når den debat foregår.

I det foreliggende lovforslag, nr. L 218, er der visse ting. Der er bl.a. intentioner med hensyn til afbureaukratisering, og det er noget, Fremskridtspartiet godt kan lide. Der er også ting i det, vi ikke er særlig begejstrede for, bl.a. at staten skal blande sig i jordfordeling.

Der er altså både godt og skidt i det, så det kan måske tages op til overvejelse fra vores side, hvor vi står.

Landbruget har jo vores interesse. Det er et vigtigt erhverv, et erhverv, der betyder meget, et erhverv, der bliver uretfærdigt behandlet, synes jeg, i særdeleshed i denne tid.

Men det er en anden snak, som jeg ikke skal fremføre her. Fremskridtspartiet vil alvorligt overveje, hvor vi kan gavne landbruget mest.

Larsen-Ledet (RV):

Jeg hilser forliget mellem regeringen og landbrugsministeren og Socialdemokratiet velkommen.

For det første er det et udtryk for, at vort parlamentariske system fungerer.

For det andet synes jeg ikke, at selve forslaget har tabt ved dette samarbejde.

Brugerbetalingsprincippet, som vi er nødt til at acceptere skal udbredes, er fastholdt i forslaget. Det offentlige opretholder den teknik og juridiske ekspertise, som er fornøden for at kunne forestå jordfordelingsager.

Derfor ja til lovforslaget fra radikal side.

Lysholm Christensen (KRF):

Vi har jo gode erfaringer med jordfordeling i dette land. Lige siden 1924 har man kendt til ordninger i Sønderjylland og fra 1941 i hele landet. Det er vigtigt, at vi har nogle klare regler for jordfordeling, som er ført up to date og sikrer en rimelig arrondering og struktur i landbruget.

Vi kan også inddrage spørgsmålet om trafik-sikkerhed og den slags ting. Det er vigtigt, at jorden ligger praktisk i forhold til ejendommen, så vi ikke får for megen tung landbrugs-trafik på vore veje.

Loven skal også kunne bruges i forbindelse med naturgenopretning, naturpleje, skovtilplantning osv., og vi finder det helt rigtigt og godt beskrevet.

Når det gælder brugerbetaling, vil jeg da godt lige nævne en enkelt lille ting. Der er nævnt en afgift på 5 pct. i forbindelse med private jordfordelingsager. Man kunne jo overveje, at det var de reelle udgifter, der skulle betales, altså simpelt hen efter regning og ikke efter en fast procentsats. Men princippet om brugerbetaling synes vi er helt i orden.

Vi skal i øvrigt gerne medvirke til en hurtig gennemførelse af dette lovforslag.

[Landbrugsministeren]**Landbrugsministeren (Tørnæs):**

Jeg vil gerne allerførst takke ordførerne for den velvillige modtagelse af lovforslaget.

Det er jo rigtigt, som flere ordførere har fremhævet, at det er karakteristisk for dansk landbrug, at der er en god arrondering. Det er klart, at den ønsker vi at fastholde, og det synes jeg at dette lovforslag giver et godt grundlag for.

Der er, som nogle har været inde på, i princippet to forskellige jordfordelingssager.

For det første dem, som en offentlig myndighed rejser på grund af nogle miljøbestemmelser eller trafikinvesteringer. For det andet dem, hvor private ønsker at få foretaget jordfordeling.

Begge tilfælde vil i fremtiden kunne lade sig gøre, men altså med et brugerbetalingsprincip indbygget.

Det er selvfølgelig lidt kompliceret, hvordan man – det var hr. Lysholm Christensen, der berørte det spørgsmål – præcist får det udmøntet. Jeg kan godt sige, at hovedtanken med det er, at man skal have en generel opkrævningsformel. Hovedprincippet er, at det er de landmænd, der tjener ved en jordfordeling – de får enten et større jordtilliggende eller bedre jord – der for alle praktiske formåls skyld kommer til at bære den væsentlige del af omkostningerne ved det.

Endnu en gang tak for modtagelsen af lovforslaget!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Landbrugs- og Fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 219:

Forslag til lov om ændring af lov om statsgaranti og rentetilskud m.m. ved udlån til yngre jordbrugere.

Af landbrugsministeren (Tørnæs).
(Fremsat 26/4 90).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling**Henning Nielsen (S):**

Det forslag, vi her har til behandling, er også en følge af en aftale mellem Socialdemokratiet og regeringen, da vi ønsker at forbedre loven, når det drejer sig om at hjælpe yngre jordbrugere i etableringsfasen.

Det danske samfund har naturligvis stor interesse i, at det stadig er muligt for yngre landmænd at etablere sig. Det er desværre ikke blevet nemmere økonomisk. Og vi har vel endnu ikke set virkningerne af de nye landbrugslove, som sidste år blev vedtaget af regeringen sammen med Fremskridtspartiet. Man kan godt frygte, at de vil gøre det endnu sværere.

Sigtet med ændringerne er altså at forbedre loven. Det sker bl.a. ved, at man giver mulighed for større lån, og ved, at man forbedrer mulighederne, når flere i fællesskab ønsker at etablere sig.

Men der stilles også krav, bl.a. om egenkapital og opstilling af budgetter, der beviser, at man kan forrente og afdrage den gæld, man påtager sig ved køb af en landbrugsejendom, og at man vil få en sådan indkomst, at man kan leve af det.

Der kommer altså væsentlige forbedringer, især når det drejer sig om køb af landbrug på over 2 mio. kr. i beregningsgrundlag, hvorimod støttemulighederne helt bortfalder for ejendomme på under 700.000 kr.

Det er klart, at det kan være svært at lave en tabel til udregning, krav om egenkapital osv., der gør alle tilfredse. Der kan da også godt være problemer, som er overset, og hvis det skulle vise sig under udvalgsarbejdet, at der er noget, der trænger til ændring, vil Socialdemokratiet da gerne medvirke til at ændre lovforslaget. Formålet med lovforslaget er i hvert fald ikke at forringe loven.

Jeg må sige, at kravet om egenkapital er stort, det må vi indrømme. Men på den anden side er det vel heller ikke formålstjenligt, at egenkapitalen er så lille, at det vil være helt umuligt for unge landmænd at klare deres forpligtelser og de problemer, der dermed kan opstå, så de må